

Rahoituksen ja sijoitustoiminnan periaatteet

LUONNOS KH 7.9.2026

Sisällysluettelo

1	Yleistä.....	1
2	Rahoitus- ja sijoitustoiminnan organisointi	1
2.1	Valtuuston toimivalta	1
2.2	Kaupunginhallituksen toimivalta.....	2
2.3	Talousjohtajan toimivalta	2
2.4	Raportointi	2
3	Rahoitustoiminta	2
3.1	Rahoitustoiminnan ja varainhankinnan yleiset periaatteet.....	3
3.1.1	Varainhankinnassa käytettävät vaihtoehdot.....	3
3.1.2	Vastuullinen rahoitus	4
4	Rahoitusriskit	4
4.1	Likviditeettiriskit	4
4.1.1	Maksuvalmiusriski.....	4
4.1.2	Jälleenrahoitusriski	5
4.2	Luottoriskit	5
4.3	Markkinariskit	6
4.3.1	Korkoriski.....	6
4.3.2	Valuuttariski	7
4.4	Riskienhallinnan ja riskeiltä suojautumisen tavoitteet.....	7
5	Sijoitustoiminta.....	8
5.1	Sijoitustoiminnan tavoitteet	8
5.2	Sijoitustoiminnan yleiset periaatteet.....	8
5.3	Varainhoitajien käyttö	9
5.4	Vastuullinen sijoittaminen	9
5.5	Sijoitussuunnitelma.....	9

1 Yleistä

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tehtävänä on päättää kunnan varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteista, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista sekä takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta.

Tässä asiakirjassa määritellään Kouvolan kaupungin rahoitus- ja sijoitustoiminnan tavoitteet, toimintaperiaatteet sekä niihin liittyvien riskien hallinnan periaatteet. Rahoitus- ja sijoitustoiminnalla tarkoitetaan kaupungin maksuvalmiuden, varainhankinnan, lainasalkun, kassavarojen, sijoitusvarallisuuden sekä lahjoitusvarojen suunnitelmallista ja tarkoituksenmukaista hallintaa osana kaupungin taloudenhoitoa.

Tämä asiakirja ei käsittele antolainausta eikä takausten myöntämistä. Antolainojen myöntämisessä ja takausten antamisessa noudatetaan kaupunginvaltuuston erikseen hyväksymiä antolainauksen ja takausten periaatteita. Tämä asiakirja ei käsittele myöskään kaupungin omistajapolitiikkaan, konsernirahoitukseen tai toimialasijoituksiin liittyviä antolaina-, osake-, osuus-, SVOP- tai muita pääomasijoituksia, joista päätetään talousarvion, omistajapolitiittisten linjausten tai erillisten päätösten mukaisesti.

Rahoitustoiminnan ensisijaisena tehtävänä on tukea kaupungin ja kaupunkikonsernin toimintaa kaupunginvaltuuston asettamien strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisessa sekä turvata kaupungin vakaa taloudellinen asema ja maksuvalmius. Sijoitustoiminnan tavoitteena on huolehtia kaupungin sijoitusvarallisuuden tuottavasta, turvaavasta ja vastuullisesta hoidosta siten, että sijoitustoiminta tukee kaupungin taloudellista kestävyyttä pitkällä aikavälillä.

Rahoitus- ja sijoitusriskien hallinnan tavoitteena on varmistaa riittävän rahoituksen saatavuus kustannustehokkaasti, turvata kaupungin maksuvalmius sekä pienentää rahoitusmarkkinoiden ja sijoitusmarkkinoiden muutosten negatiivisia vaikutuksia kaupungin tulokseen, taseeseen, omaan pääomaan ja maksuvalmiuteen.

Vaikka hankintalaki ei koske rahoituksen hankintaa, kaupungin merkittävät rahoitusjärjestelyt kilpailutetaan lähtökohtaisesti markkinoilla. Johdannaissopimuksia voidaan kuitenkin solmia myös ilman kilpailutusta, sillä niissä ajoituksen hyödyntäminen, vanhojen sopimusten muokkaaminen ja vertailukelpoisten tarjousten puute eivät aina puolla kilpailutusta. Tavoitteena kaupungin rahoituksen järjestämisessä on riippumattomuus ja tasapuolisuus eri palveluiden tarjoajiin nähden.

2 Rahoitus- ja sijoitustoiminnan organisointi

2.1 Valtuuston toimivalta

Valtuusto vastaa kuntalain mukaisesti kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. Rahoitustoiminnan osalta valtuuston keskeisenä tehtävänä on määrittää rahoituksen, sijoitustoiminnan ja riskienhallinnan strategiset linjaukset sekä päättää niiden perusteista.

Valtuusto päättää:

- kuntastrategiasta, joka luo perustan myös kaupungin talouden ja rahoituksen suunnittelulle,
- hallintosäännöstä, jossa määritellään rahoitustoimintaan liittyvät toimivaltuudet ja vastuut,
- talousarviosta ja taloussuunnitelmasta, mukaan lukien vieraan pääoman muutokset ja antolainauksen määrärahat,
- varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteista,

- sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista,
- takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta sekä
- tilinpäätöksen hyväksymisestä, jossa arvioidaan myös rahoitustoiminnan toteutumista.

2.2 Kaupunginhallituksen toimivalta

Kouvolan kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus vastaa kaupungin toiminnan johtamisesta. Rahoitustoiminnan näkökulmasta kaupunginhallituksen tehtävänä on huolehtia valtuuston hyväksymien rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteiden käytännön toteuttamisesta.

Kaupunginhallitus päättää:

- pitkäaikaisen luoton ottamisesta valtuuston talousarviossa asettamissa rajoissa sekä tilapäisluoton ottamisesta,
- antolainojen myöntämisestä ja niiden ehdoista valtuuston talousarviossa asettamissa rajoissa,
- kaupungin takaaman lainan ehdoista ja ehtojen muuttamisesta, ellei valtuusto ole päättänyt ehdoista takauspäätöksen yhteydessä.

Pitkäaikaisen lainan ja tilapäisluoton ottamisesta sekä antolainojen myöntämisessä noudatetaan hallintosäännön määräyksiä. Hallintosäännön mukaan toimitella voi toimivaltansa rajoissa siirtää käsiteltäväkseen määrättyt asiat alaiselleen toimielimelle tai viranhaltijalle.

2.3 Talousjohtajan toimivalta

Kouvolan kaupungin hallintosäännön mukaan talousjohtaja vastaa kaupungin rahatoimen operatiivisesta hoitamisesta kaupunginhallituksen alaisuudessa.

Talousjohtaja vastaa seuraavista kaupungin rahatoimen tehtävistä: lainarahoitus ja varojen sijoittaminen. Talousjohtaja vastaa maksuvalmiuden ylläpitämisestä, maksuliikenteen hoidosta, laskutuslisän käyttöönotosta ja määrästä sekä rahatoimen käytännön hoitamisesta. Talousjohtaja päättää velan vakuutena tai takauksen vastavakuutena annettujen panttien vapauttamisesta velan tai takauksen määrän pienentyessä. Muutoin kaupungin rahatoimesta vastaa kaupunginhallitus.

2.4 Raportointi

Lainakannan kehitystä ja rahoitusriskien kannalta keskeisiä tunnuslukuja seurataan säännöllisesti. Seurannasta ja sen keskeisistä havainnoista raportoidaan kaupunginhallitukselle osana kaupungin säännöllistä talousraportointia.

Sijoitustoiminnan kehitystä, tuottoa, riskitasoa ja sijoitusvarallisuuden rakennetta seurataan säännöllisesti. Varainhoitajat toimittavat sijoitustoimintaa koskevat raportit kuukausittain. Sijoitustoiminnan keskeisistä tunnusluvuista ja havainnoista raportoidaan kaupunginhallitukselle osana kaupungin säännöllistä talousraportointia.

Lainoihin liittyviä tietoja ylläpidetään lainajärjestelmässä. Lainatietojen ylläpidosta vastaa talousyksikkö.

3 Rahoitustoiminta

Rahoitustoiminta käsittää kaupungin ulkoisen rahoituksen hankinnan, maksuvalmiuden ylläpitämisen sekä rahoitusriskien hallinnan. Rahoitusta hankitaan erilaisilla rahoitusinstrumenteilla, kuten pitkä- ja lyhytaikaisilla lainoilla, joukkovelkakirjalainoilla, kuntatodistuksilla, luottolimiiteillä sekä

leasingrahoituksella. Kuntataloudessa vierasta pääomaa tarvitaan erityisesti investointien rahoittamiseen sekä lyhytaikaisiin käyttötalouden ja kassanhallinnan tarpeisiin.

Kaupungin taseessa lainat jaetaan pitkäaikaisiin ja lyhytaikaisiin velkoihin. Pitkäaikaisia ovat yli vuoden pituiset lainat, kun taas lyhytaikainen rahoitus varmistetaan solmimalla rahoittajien kanssa rahoitusliimittejä. Näitä ovat kuntatodistusohjelmat, joiden puitteissa kaupunki voi nostaa lyhyellä varoitusajalla lainaa laskemalla liikkeeseen kuntatodistuksia. Konsernitilijärjestelmällä voidaan hyödyntää konsernitiliin liittyneiden yhteisöjen kassavaroja sekä pankin myöntämää tililimiittiä.

Maksuvalmiuden hallinta on keskeinen osa rahoitustoimintaa. Sen tavoitteena on varmistaa, että kaupungilla on kaikissa tilanteissa riittävästi rahavaroja ja käytettävissä olevia rahoituslähteitä päivittäisten maksujen, lainanhoidon ja muiden taloudellisten velvoitteiden hoitamiseksi. Maksuvalmiutta seurataan kassavirtaennusteiden ja rahoituslaskelman avulla.

Rahoitustoimintaan kuuluu myös rahoitusriskien hallinta. Rahoituksen saatavuuteen, korkotasoon ja jälleenrahoitukseen liittyviä riskejä hallitaan mm. hajauttamalla rahoituslähteitä, porrastamalla lainojen erääntymisiä sekä käyttämällä tarvittaessa johdannaissopimuksia tai muita korkosuojauskeinoja.

Kaupungin rahoitustoiminta hoidetaan keskitetysti elinvoimapaalveluissa toimivassa talousyksikössä. Rahoitustoiminnan tavoitteet ja keskeiset tunnusluvut määritellään vuosittain talousarviossa.

3.1 Rahoitustoiminnan ja varainhankinnan yleiset periaatteet

Kaupungin keskeiset tulorahoituksen lähteet ovat verotulot, valtionosuudet sekä palveluista perittävät maksut ja muut toimintatuotot. Tavoitteena on, että tulorahoitus kattaisi käyttötalouden menot, investointien omarahoitusosuuden sekä lainanhoidon menot mahdollisimman kattavasti.

Lainarahoitusta käytetään investointien, tilapäisten kassavajeiden sekä muiden rahoitustarpeiden kattamiseen. Rahoitusjärjestelyissä huomioidaan kaupungin kokonaistaloudellinen etu, riskienhallinta ja rahoituksen saatavuus.

Varainhankinnan tavoitteena on turvata kaupungin maksuvalmius ja rahoituksen saatavuus kaikissa markkinaolosuhteissa sekä ylläpitää kaupungin hyvää luottokelpoisuutta ja mainetta rahoitusmarkkinoilla.

3.1.1 Varainhankinnassa käytettävät vaihtoehdot

Varainhankinta jaetaan lyhytaikaiseen, alle yhden vuoden (≤ 1 v) ja pitkäaikaiseen, yli yhden vuoden (> 1 v) rahoitukseen.

Lyhytaikaisia rahoitusinstrumentteja ovat:

- kuntatodistukset
- tililimiitit
- konsernitilijärjestelmän luottolimiitit
- muut alle vuoden mittaiset rahoitusjärjestelyt.

Lyhytaikaisella rahoituksella hallitaan erityisesti maksuvalmiutta ja kassavirtojen vaihteluja.

Pitkäaikaisia rahoitusinstrumentteja ovat:

- velkakirjalainat
- joukkovelkakirjalainat
- leasingrahoitus
- muut yli vuoden pituiset rahoitusjärjestelyt.

Pitkäaikaisen rahoituksen tavoitteena on turvata investointien ja muiden pitkävaikutteisten menojen rahoitus. Kaupunki ei panttaa omaisuuttaan ottamiensa lainojen vakuudeksi.

3.1.2 Vastuullinen rahoitus

Kaupunki pyrkii hyödyntämään varainhankinnassaan rahalaitosten tarjoamia vastuullisia rahoitustuotteita silloin, kun niiden ehdot ja rahoitettavat hankkeet täyttävät tuotteille asetetut kriteerit. Vastuullisen rahoituksen hyödyntäminen tukee kaupungin kestävän kehityksen tavoitteita sekä osoittaa sitoutumista ympäristö- ja yhteiskuntavastuun edistämiseen.

Vastuullisella rahoituksella tarkoitetaan rahoitusinstrumentteja, joissa rahoituksen myöntäminen perustuu hankkeen tai investoinnin kestävyyttä kuvaaviin ympäristöön tai yhteiskunnallisiin vaikutuksiin liittyviin kriteereihin. Kriteerit voivat liittyä esimerkiksi kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen, resurssitehokkuuteen, ympäristönsuojeluun, hyvinvoinnin edistämiseen, yhdenvertaisuuteen, yhteisöllisyyteen tai alueen elinvoiman vahvistamiseen.

Kaupunki pyrkii hyödyntämään vihreää rahoitusta ympäristöä hyödyttäviin investointeihin silloin, kun hankkeiden vaikutukset ovat selkeästi tunnistettavia ja mitattavia. Lisäksi kaupunki voi hyödyntää sosiaalista tai muuta vastuullista rahoitusta hankkeisiin, joilla on myönteisiä yhteiskunnallisia vaikutuksia.

4 Rahoitusriskit

Rahoitus- ja sijoitustoimintaan liittyvät riskit voidaan jakaa likviditeetti-, luotto- ja markkinariskeihin. Riskienhallinnan tavoitteena on turvata kaupungin maksuvalmius, rahoituksen saatavuus ja rahoituskustannusten ennakoitavuus kaikissa markkinatilanteissa sekä varmistaa sijoitusvarallisuuden arvon säilyminen, tuottotavoitteiden saavuttaminen ja sijoitustoiminnan hallittu riskitaso.

4.1 Likviditeettiriskit

Likviditeettiriski tarkoittaa riskiä siitä, että kaupunki ei kykene täyttämään maksuvelvoitteitaan niiden erääntyessä ilman merkittäviä lisäkustannuksia.

Likviditeettiriski muodostuu:

- maksuvalmiusriskistä
- jälleenrahoitusriskistä

Maksuvalmiusriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, ettei kaupungilla ole riittävästi käytettävissä olevia kassavaroja tai rahoituslähteitä maksuvelvoitteiden hoitamiseen. Jälleenrahoitusriski liittyy rahoituksen saatavuuteen sekä rahoituksen hinnan ja ehtojen muutoksiin lainojen erääntyessä.

Sijoitustoiminnassa likviditeettiriski liittyy mahdollisuuteen muuttaa sijoituksia rahaksi nopeasti ja kohtuullisin kustannuksin. Likviditeettiriskiä voivat kasvattaa esimerkiksi sijoituskohteiden vähäinen vaihdettavuus, markkinoiden poikkeukselliset häiriötilanteet tai sijoitusten pitkä sitoutumisaika.

4.1.1 Maksuvalmiusriski

Riittävä maksuvalmius varmistetaan huolellisella maksuvalmiussuunnittelulla, riittäville likviditeettipuskureilla sekä sijoitusvarojen tarkoituksenmukaisella kohdentamisella. Kaupungin tulee ennakoida meno- ja tulovirtojaan siten, että optimaalinen maksuvalmius voidaan säilyttää kaikissa tilanteissa. Lyhytaikainen maksuvalmius turvataan käyttämällä vakaita ja luotettavia likviditeettilähteitä, kuten konsernitilin limiittiä ja kuntatodistusohjelmaa. Lisäksi sijoitusvarallisuudesta tulee olla riittävä osuus sijoitettuna kohteisiin, jotka ovat tarvittaessa nopeasti muutettavissa rahaksi ilman merkittäviä arvonmenetyksiä.

Konsernitilin limiitti ja kuntatodistusohjelma tulee mitoittaa tarkoituksenmukaisiksi siten, että niiden avulla voidaan kattaa myös merkittävät lyhytaikaiset kassavaihtelut. Konsernitilin limiitin ehdot tulee kilpailuttaa säännöllisesti osana pankkipalvelukokonaisuuden kilpailutusta. Kuntatodistusohjelman tulee olla jatkuvasti voimassa useamman rahoituslaitoksen kanssa, ja kuntatodistusrahoituksen hinta tulee aina selvittää usealta rahalaitosyhteistyökumppanilta.

Likviditeettiriskin vähentämiseksi kaupungin tulee pyrkiä siihen, etteivät konsernitilin limiitti ja kuntatodistusrahoitus yhdessä normaalissa markkinatilanteessa ylitä 30 prosenttia lainakannan kokonaismäärästä. Viimeistään tämän rajan lähestyessä tulee arvioida pitkäaikaisten talousarviolainojen lisäämisen tarve.

4.1.2 Jälleenrahoitusriski

Jälleenrahoitusriski liittyy siihen, pystyykö kaupunki kaikissa tilanteissa turvaamaan tulevien rahoitustarpeidensa jälleenrahoituksen. Riski voi ilmetä rahoituksen saatavuuden heikkenemisenä, rahoituksen hinnan merkittävänä nousuna tai rahoitusmarkkinoiden häiriötilanteissa. Merkittävä osa kaupungin lainoista jälleenrahoitetaan niiden erääntyessä, minkä vuoksi lainojen maturiteettirakenne ja rahoituksen saatavuus ovat keskeisiä riskienhallinnan näkökulmasta.

Jälleenrahoitusriskiä hallitaan hajauttamalla lainojen erääntymiset tasaisesti useille vuosille sekä ennakoimalla tulevat rahoitustarpeet osana talous- ja investointisuunnittelua. Lainojen maturiteettijakaumaa seurataan siten, ettei yksittäisille vuosille muodostu kaupungin taloudelliseen kantokykyyn nähden liian suuria jälleenrahoitustarpeita. Riittävän pitkät laina-ajat parantavat rahoituskustannusten ennakoitavuutta ja vähentävät jälleenrahoitukseen liittyviä riskejä.

Rahoituksen saatavuutta turvataan ylläpitämällä riittäviä kassavaroja, käyttämättömiä maksuvalmiusjärjestelyjä, kuten konsernitilin limiittiä ja konsernitilijärjestelmän kautta käytettävissä olevia kassavaroja, sekä hyödyntämällä monipuolisesti rahoituslähteitä ja rahoitusinstrumentteja. Kuntatodistusohjelman ensisijainen tarkoitus on toimia kassanhallinnan välineenä.

4.2 Luottoriskit

Luottoriskejä ovat:

- vastapuoliriski
- myyntisaamisiin liittyvä luottotappioriski.

Vastapuoliriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, ettei sopimusvastapuoli kykene täyttämään velvoitteitaan. Vastapuoliriski liittyy erityisesti lainanantajien, pankkien, sijoituskohteiden liikkeeseenlaskijoiden sekä johdannaissopimusten vastapuolten kykyyn täyttää sopimusvelvoitteensa. Vastapuolen maksukyvyttömyys tai muu kyvyttömyys toteuttaa sovittuja velvoitteita voi aiheuttaa kaupungille taloudellisia menetyksiä tai vaikeuttaa rahoitus- ja sijoitustoiminnan toteuttamista. Myyntisaamisiin liittyvä luottotappioriski tarkoittaa riskiä siitä, että kaupungin saatavaa ei saada perittyä kokonaan.

Luottoriskiä hallitaan hajauttamalla vastapuoliriskejä sekä asettamalla vastapuolille riittävät luottokelpoisuusvaatimukset. Vastapuoliriskiä pienennetään tekemällä yhteistyötä luotettavien ja vakavaraisten rahoituslaitosten kanssa sekä hajauttamalla sopimuksia ja sijoituksia useiden vastapuolten kesken. Sijoitustoiminnassa luottoriskiä hallitaan lisäksi määrittelemällä sijoituskohteille ja niiden liikkeeseenlaskijoille riittävät luottokelpoisuusvaatimukset. Myyntisaamisiin liittyvää

luottotappioriskiä vähennetään tehokkaalla laskutuksella, säännöllisellä saatavien seurannalla sekä aktiivisella perinnällä.

4.3 Markkinariskit

Markkinariskejä ovat:

- korkoriski
- valuuttariski
- sijoitustoimintaan liittyvä markkina- ja hintariski.

Korkoriski muodostuu korkotason muutosten vaikutuksista kaupungin rahoituskustannuksiin, kassavirtoihin, sijoitusten arvoihin ja rahoitussopimusten käypiin arvoihin. Valuuttariski liittyy valuuttakurssien muutosten vaikutuksiin valuuttamääräisessä rahoituksessa ja sijoitustoiminnassa. Sijoitustoimintaan liittyvä markkina- ja hintariski tarkoittaa riskiä sijoitusten arvon muuttumisesta markkinakorkojen, osakekurssien, luottomarginaalien, valuuttakurssien tai muiden markkinatekijöiden muutosten seurauksena.

4.3.1 Korkoriski

Korkoriski on kaupungin merkittävin rahoitusriski, sillä markkinakorkojen muutokset vaikuttavat sekä lainasalkun korkokustannuksiin että uuden rahoituksen hinnoitteluun. Lisäksi korkotason muutokset vaikuttavat korkosijoitusten arvoon ja tuottoon. Korkoriski muodostuu korkovirtariskistä ja hintariskistä.

Korkovirtariskillä tarkoitetaan korkotason muutoksista aiheutuvaa epävarmuutta lainojen, sijoitusten ja muiden rahoitussopimusten tuleviin kassavirtoihin. Riskiin vaikuttaa erityisesti korkosidonnaisuusaika, joka määrittää, kuinka pitkäksi ajaksi korkokustannukset ja korkotuotot ovat ennakolta tiedossa. Kiinteäkorkoisissa lainoissa korkovirtariskiä ei synny korkosidonnaisuusajana, kun taas vaihtuvakorkoisissa lainoissa korkokustannukset muuttuvat markkinakorkojen kehityksen mukaisesti. Korkovirtariski kasvaa korkosidonnaisuusajan lyhentyessä.

Hintariski aiheutuu markkinakorkojen muutoksista, jotka vaikuttavat kiinteäkorkoisten lainojen, korkosijoitusten ja muiden rahoitussopimusten käypiin arvoihin. Mitä pidempi korkosidonnaisuusaika on, sitä voimakkaammin korkotason muutokset yleensä vaikuttavat sopimuksen tai sijoituksen markkina-arvoon. Kiinteäkorkoisessa velassa hintariski voi realisoitua esimerkiksi tilanteessa, jossa laina maksetaan takaisin tai järjestellään uudelleen markkinakorkojen poiketessa merkittävästi sopimuskorosta. Sijoitustoiminnassa hintariski voi näkyä korkosijoitusten arvon muutoksina.

Korkoriskin hallinnan tavoitteena on rahoituskustannusten ennakoitavuus, kohtuullisen korkotason ylläpitäminen sekä kaupungin talouden kantokyvyn turvaaminen muuttuvissa markkinaolosuhteissa. Korkoriskiä hallitaan tasapainottamalla kiinteä- ja vaihtuvakorkoisen rahoituksen osuutta, hajauttamalla lainasalkun korkosidonnaisuuksia, lainojen nostoajankohtia, laina-aikoja ja eräntymisiä sekä käyttämällä tarvittaessa korkojohdannaisia suojaustarkoituksessa. Lainasalkun korkosidonnaisuusrakenteen tulee tukea rahoituskustannusten ennakoitavuutta ja rajoittaa korkotason muutosten vaikutuksia kaupungin talouteen.

Lainasalkun suojausastetta hallitaan kulloisenkin markkina- ja riskitilanteen perusteella. Suojaustasoa arvioidaan osana lainasalkun kokonaiskorkoriskin hallintaa ottaen huomioon korkoympäristö, kaupungin taloudellinen asema sekä lainasalkun korkosidonnaisuusrakenne.

Korkoriskin hallinnassa voidaan käyttää riskienhallintaan soveltuvia ja rakenteeltaan riittävän selkeitä suojausinstrumentteja. Käytettäviä instrumentteja voivat olla esimerkiksi koronvaihtosopimukset, korkokatot ja -lattiat, koronvaihtosopimuksen optiot, kynnykselliset koronvaihtosopimukset, purkuoikeudelliset koronvaihtosopimukset sekä muut vastaavat riskienhallintatarkoitukseen soveltuvat instrumentit.

Johdannaisten käytön ensisijainen tarkoitus on korkoriskin hallinta. Yksittäisten lainojen suojaamisen lisäksi suojauksia voidaan kohdistaa lainasalkun kokonaiskorkoriskiin silloin, kun se on riskienhallinnan näkökulmasta tarkoituksenmukaista. Suojauksia hajautetaan eri ajankohtiin ja maturiteetteihin.

4.3.2 Valuuttariski

Valuuttariski liittyy valuuttakurssien muutoksista aiheutuvaan epävarmuuteen valuuttamääräisessä rahoituksessa, sijoituksissa tai muissa valuuttamääräisissä sitoumuksissa. Valuuttakurssien vaihtelut voivat vaikuttaa rahoituksen kustannuksiin, velkojen arvoon sekä sijoitusten arvoon ja tuottoon.

Varainhankinta toteutetaan pääsääntöisesti euromääräisenä. Kaupungin tavoitteena on välttää avoimia valuuttapositioita. Mikäli valuuttamääräistä rahoitusta käytetään, siihen liittyvä valuuttariski poistetaan suojaamalla lainat lainannoston yhteydessä. Näin rahoituksen kustannukset ja velan arvo voidaan käytännössä muuntaa euromääräisiksi koko laina-ajaksi.

Sijoitustoiminnassa valuuttariski voidaan hyväksyä osana sijoitusstrategiaa tai sitä voidaan hallita valuuttasuojauksella sijoituskohteen ominaisuuksien, sijoitushorisontin ja markkinatilanteen perusteella.

4.4 Riskienhallinnan ja riskeiltä suojautumisen tavoitteet

Rahoituksen kustannukset tai tulevat jälleenrahoitustarpeet eivät saa vaarantaa kaupungin mahdollisuuksia huolehtia sille laissa säädettyistä tehtävistä. Rahoituksesta aiheutuvan kokonaisrasituksen tulee pysyä kaupungin taloudelliseen kantokykyyn, maksuvalmiuteen ja talouden kehitysnäkymiin nähden hallittavalla ja kohtuullisella tasolla. Sijoitustoiminnan tulee puolestaan tukea kaupungin taloudellista vakautta siten, että sijoituksiin liittyvät riskit ovat hyväksyttävässä suhteessa sijoitustoiminnan tavoitteisiin.

Kaupunki hallitsee rahoitus- ja sijoitusriskien yhteisvaikutuksia huolehtimalla siitä, että riskit ovat riittävästi hajautettuja eivätkä lainasalkun kustannukset tai sijoitusvarallisuuden arvo kehity ennakoimattomasti. Riskien hajauttamisella sekä rahoituskustannusten ja sijoitustoiminnan riskitason hallinnalla pyritään varmistamaan, että kaupungilla on riittävästi aikaa sopeutua rahoitus- ja sijoitusmarkkinoiden muutoksiin.

Rahoitus- ja sijoitusriskien hallinnan lähtökohtana on kaupunkikonsernin kokonaisriskiaseman tunnistaminen, arviointi ja tarkoituksenmukainen suojaaminen. Johdannaisopimuksia käytetään ainoastaan rahoitusriskien hallintaan eikä niiden avulla harjoiteta spekulatiivista toimintaa. Johdannaisopimuksia tehdään ainoastaan vakavaraisten ja riittävän luottokelpoisuuden omaavien vastapuolten kanssa. Ennen uuden johdannaisinstrumentin käyttöönottoa on varmistuttava siitä, että sen taloudelliset vaikutukset eri markkinatilanteissa tunnetaan riittävästi sekä että sen kirjanpidollinen käsittely ja raportointi ovat asianmukaisesti määriteltäviä.

Rahoitus- ja sijoitusriskejä seurataan ja arvioidaan säännöllisesti. Seurannassa hyödynnetään muun muassa lainasalkun korko-, maksuvalmius- ja jälleenrahoitusriskiä kuvaavia tunnuslukuja sekä sijoitustoiminnan tuottoa, allokaatiota, hajautusta, likviditeettiä ja riskitasoa kuvaavia tunnuslukuja.

5 Sijoitustoiminta

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tehtävänä on päättää kunnan varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista.

Sijoitustoiminnalla tarkoitetaan kaupungin kassavarojen, sijoitusvarallisuuden ja lahjoitusvarojen sijoittamista. Tämä asiakirja ei käsittele kaupungin omistajapolitiikkaan, konsernirahoitukseen tai toimialasijoituksiin liittyviä antolaina-, osake-, osuus-, SVOP- tai muita pääomasijoituksia, joista päätetään talousarvion, omistajapolitiittisten linjausten tai erillisten päätösten mukaisesti. Antolainauksessa ja takausten myöntämisessä noudatetaan kaupunginvaltuuston hyväksymiä antolainauksen ja takausten periaatteita.

Kassavaroilla tarkoitetaan kaupungin maksuliikennevaroja ja kassaylijäämiä. Maksuliikennevaroja ovat konsernitilillä, pankkitileillä ja käteisvarat, joita tarvitaan päivittäisen maksuvalmiuden ylläpitämiseen. Kassaylijäämällä tarkoitetaan sellaisia varoja, jotka eivät ole välittömästi sidottuja kaupungin maksuliikenteeseen tai lyhyen aikavälin rahoitustarpeisiin. Lahjoitusrahastojen varat ovat sijoitustoiminnan näkökulmasta kassavaroihin rinnastettavaa sijoitusvarallisuutta.

Lahjoitusvarojen sijoittamisessa noudatetaan ensisijaisesti lahjoituksen tai rahaston sääntöihin sisältyviä määräyksiä. Tätä sijoitussuunnitelmaa sovelletaan lahjoitusvaroihin siltä osin kuin niiden sijoittamisesta ei ole määrätty tarkemmin rahaston säännöissä tai lahjoituksen ehdoissa.

Kaupungin sijoitusvarallisuus voi koostua muun muassa kassavarojen sijoituksista, korkosijoituksista, osakesijoituksista, rahastosijoituksista, vaihtoehtoisista sijoituksista sekä toimeksiantona hoidettavista lahjoitusvaroista. Sijoituksia tehdään sijoitustoiminnalle asetettujen tavoitteiden, kaupungin riskinkantokyvyn ja sijoitushorisontin mukaisesti.

5.1 Sijoitustoiminnan tavoitteet

Sijoitustoiminnan tavoitteena on huolehtia kaupungin varallisuuden tuottavasta, turvaavasta ja vastuullisesta hoidosta sekä tukea kaupungin pitkän aikavälin taloudellista vakautta. Sijoitustoiminnassa tulee ottaa huomioon sijoitusten tuottavuus, pääoman säilyminen, riittävä likviditeetti sekä kaupungin kokonaisriskiasema.

Sijoitustoiminnan ensisijaisena tavoitteena on pääoman säilyttäminen ja toisena mahdollisimman hyvän tuoton saavuttaminen hyväksytyn riskitason puitteissa. Pitkällä aikavälillä tavoitteena on sijoitusvarallisuuden reaaliarvon säilyminen.

Kassavarojen sijoittamisessa korostuvat maksuvalmiuden turvaaminen ja pääoman säilyminen, kun taas pitkäaikaisessa sijoitustoiminnassa tavoitteena on saavuttaa kaupungin riskinkantokyvyn mukainen tuotto pitkällä aikavälillä.

5.2 Sijoitustoiminnan yleiset periaatteet

Sijoitustoimintaa hoidetaan suunnitelmallisesti siten, että kaupungin maksuvalmius turvataan kaikissa tilanteissa. Sijoitustoiminnan riskit tunnistetaan, niitä arvioidaan säännöllisesti ja niitä hallitaan osana kaupungin kokonaisriskienhallintaa.

Sijoituksia hajautetaan tarkoituksenmukaisesti eri omaisuuslajeihin, markkina-alueille, liikkeeseenlaskijoille ja varainhoitajille sijoitusriskien hallitsemiseksi. Sijoituskohteiden valinnassa kiinnitetään huomiota niiden likviditeettiin, riskitasoon, kustannustehokkuuteen ja läpinäkyvyyteen.

Sijoitustoiminnan tarkemmat toteuttamistavat, tavoiteallokaatio, riskirajat sekä muut sijoitustoiminnan operatiiviset linjaukset määritellään erillisessä sijoitussuunnitelmassa.

5.3 Varainhoitajien käyttö

Kaupunki voi käyttää sijoitustoiminnan toteuttamisessa ulkopuolisia varainhoitajia. Varainhoitajien valinnassa huomioidaan toimijan vakavaraisuus, osaaminen, vastuullisuus, raportointikyky sekä kustannustehokkuus. Varainhoitopalvelut hankitaan voimassa olevan lainsäädännön ja kaupungin hankintaperiaatteiden mukaisesti.

Sijoitusvarallisuutta voidaan hajauttaa usean varainhoitajan hoidettavaksi riskienhallinnan tehostamiseksi ja sijoitustoiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi. Varainhoitajien tulee toimia kaupungin rahoituksen ja sijoitustoiminnan periaatteiden sekä kulloinkin voimassa olevan sijoitussuunnitelman mukaisesti.

Varainhoitosopimukset tehdään lähtökohtaisesti täyden valtakirjan periaatteella, jolloin varainhoitaja tekee sijoituspäätökset sille annetun sijoitusmandaatin mukaisesti. Yhteistyösuhteiden tavoitteena on pitkäjänteinen ja jatkuva yhteistyö.

Ulkopuolisten varainhoitajien tulee toimittaa kaupungille sijoitustoiminnan seurantaan varten riittävät raportit ja muut tarvittavat tiedot.

5.4 Vastuullinen sijoittaminen

Kaupunki huomioi sijoitustoiminnassaan ympäristöön, yhteiskuntavastuuseen ja hyvään hallintotapaan liittyvät tekijät osana sijoituspäätöksiä. Vastuullisuus huomioidaan sijoituskohteiden, sijoitusrahastojen ja varainhoitajien valinnassa.

Kaupunki edellyttää sijoitustoiminnassaan käytettäviltä varainhoitajilta vastuullisen sijoittamisen periaatteiden huomioimista osana sijoitusprosessia ja raportointia. Vastuullisuuden toteutumista seurataan osana sijoitustoiminnan raportointia.

Sijoitustoiminnassa pyritään välttämään sijoituksia kohteisiin, joiden toiminta on merkittävässä ristiriidassa kaupungin arvojen, vastuullisuustavoitteiden tai yleisesti hyväksytyjen kansainvälisten vastuullisuusperiaatteiden kanssa.

5.5 Sijoitussuunnitelma

Sijoitustoiminnan käytännön toteutusta ohjataan erillisellä sijoitussuunnitelmalla, jonka kaupunginhallitus hyväksyy. Sijoitussuunnitelmassa määritellään muun muassa tavoitealokaatio, hyväksyttävät sijoituskohteet, riskitaso sekä muut sijoitustoiminnan operatiiviset linjaukset. Sijoitussuunnitelmaa tarkastellaan vähintään vuosittain ja päivitetään tarvittaessa toimintaympäristön tai kaupungin taloudellisen tilanteen muuttuessa.